

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
Division of Epidemiology Ministry of Public Health

รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำเดือน

Monthly Epidemiological Surveillance Report

ปีที่ ๓๒ : ฉบับที่ ๗ : กรกฎาคม ๒๕๔๔ Volume 32 : Number 6 : July 2001

Website : <http://www.moph.go.th/ops/epi/>

ISSN 0125-7447

สารบัญ

Contents

- รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในประเทศไทย พ.ศ. 2539 - 2542 217
- สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย ณ. 31 กรกฎาคม 2544 246

วิสัยทัศน์กองระบาดวิทยา

“ เป็นศูนย์กลางความเชี่ยวชาญ พัฒนามาตรฐาน ประสานงานเครือข่ายระบาดวิทยาของประเทศและสากล
มุ่งผลขึ้นำแนวทางเสริมสร้างสุขภาพ ”

รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในประเทศไทย พ.ศ. 2539 - 2542

(Injury Surveillance Report on Assaults, Thailand 1996 - 1999)

พ.ญ ชไมพันธุ์ สันติกาญจน์ **Dr.Chamaiparn**

Santikarn

นางวันสสนันท์ รุจิวิวัฒน์ **Vanussanun Rujvipat**

กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข Division of Epidemiology. Ministry of Public Health

สาระสำคัญสำหรับผู้บริหาร

กองระบาดวิทยา ได้ริเริ่มโครงการจัดตั้งระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บในระดับจังหวัด ร่วมกับโรงพยาบาลขอนแก่นและหน่วยงานต่าง ๆ ด้านการบาดเจ็บตั้งแต่ พ.ศ.2535 วัตถุประสงค์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับพัฒนาการบริการผู้บาดเจ็บ และระบบส่งต่อในพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาล และได้ข้อมูลทางระบาดวิทยาสำหรับวางแผนป้องกัน และแก้ปัญหาการบาดเจ็บในระดับจังหวัดและระดับชาติ โดยเก็บข้อมูลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ถูกพิษ ถูกทำร้าย และทำร้ายตนเอง ที่มารับบริการ ณ ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลต้นแบบ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และในแต่ละภาคของประเทศ รวม 5 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลราชบุรี และโรงพยาบาลลำปาง ตั้งแต่ 1 มกราคม 2538 และใน พ.ศ. 2539 - 2540 เพิ่มอีก 5 แห่ง คือ โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ (จังหวัดนครสวรรค์) โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลพระปกเกล้า (จังหวัดจันทบุรี) และโรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ ได้มีเทศติดตามพัฒนาระบบและขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง ในพ.ศ. 2544 มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่เฝ้าระวังการบาดเจ็บตามรูปแบบของกองระบาดวิทยานี้ 28 แห่ง ทั่วประเทศ

1.รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในประเทศไทยพ.ศ.2539(Injury Surveillance Report on Assaults,Thailand 1996)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย

จากรายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัดของ 7 โรงพยาบาลต้นแบบ พ.ศ. 2539 พบผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายจำนวน 6,150 ราย (เสียชีวิต 145 ราย) การบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย มีจำนวนตั้งแต่ 556 ถึง 1,742 ราย คิดเป็นร้อยละ 4 - 8 และมากเป็นลำดับ 4 หรือ 5 ของผู้บาดเจ็บจากทุกสาเหตุในแต่ละโรงพยาบาล ยกเว้นโรงพยาบาลราชวิถี สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายสูงสุดพบในโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ และต่ำสุดในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา สำหรับโรงพยาบาลราชวิถีนั้นเนื่องจากไม่รับรักษาผู้ป่วยเด็ก จึงทำให้การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุแรงเชิงกล และอุบัติเหตุการพลัดตกหกล้ม ซึ่งพบบ่อยในเด็กและมากเป็นลำดับ 2 และ 3 ของผู้บาดเจ็บจากทุกสาเหตุในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ พบได้น้อยกว่าการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย โดยข้อมูลของโรงพยาบาลราชวิถียังมีผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายมากเป็นลำดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 18 ของผู้บาดเจ็บจากทุกสาเหตุ

ผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายเป็นเพศชายมากกว่าหญิง อัตราส่วน หญิง : ชาย ประมาณ 1 : 2 - 4 กลุ่มอายุ 15 - 29 ปี พบมากที่สุดเกือบทุกโรงพยาบาล คิดเป็น ร้อยละ 46 - 61 ของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล ยกเว้นโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ พบกลุ่มอายุ 20 - 34 ปีมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 43.3 สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ที่ถูกทำร้าย พบสัดส่วนสูงสุดในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ร้อยละ 3.3 ของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย รองลงมาพบใกล้เคียงกันในโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ และโรงพยาบาลราชบุรี คือ ประมาณร้อยละ 2 สำหรับอาชีพที่พบมากที่สุดของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในเกือบทุกโรงพยาบาล ยกเว้นโรงพยาบาลราชวิถี คือ ผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 32 - 61 โดยในโรงพยาบาลราชวิถี พบเป็นอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 40

วิธีการทำร้ายผู้บาดเจ็บแตกต่างกันไปในข้อมูลแต่ละโรงพยาบาล พบการบาดเจ็บจากการทำร้ายโดยใช้กำลังและอวัยวะของร่างกายมากที่สุดที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา และโรงพยาบาลราชบุรี ร้อยละ 46 และ 37 ของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย การบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายด้วยวัตถุไม่มีคม พบมากที่สุดที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ร้อยละ 36 และโรงพยาบาลยะลา ร้อยละ 30 ของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล การบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายด้วยวัตถุมีคมพบสูงสุดในโรงพยาบาลเดียว คือ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ร้อยละ 31 สำหรับโรงพยาบาลราชวิถี และโรงพยาบาลลำปางส่วนใหญ่ไม่ระบุวิธีถูกทำร้าย

บ้านและบริเวณบ้าน เป็นสถานที่ที่เกิดการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายบ่อยที่สุด พบร้อยละ 27 - 84 ของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล รองลงมาคือ สถานที่ขายสินค้าและบริการร้อยละ 8 - 27 ลักษณะการกระจายตามสถานที่เกิดเหตุเช่นนี้ พบเหมือนกันในทุกโรงพยาบาล ช่วงเวลาที่เกิดการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายบ่อยที่สุด พบแตกต่างกันไปในข้อมูลแต่ละโรงพยาบาล เมื่อพิจารณาเป็นรายชั่วโมง แต่ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลา 19.00 - 03.00 น.

การเสียชีวิตจากการถูกทำร้าย

การเสียชีวิตจากการถูกทำร้าย มีมากเป็นลำดับ 3 และ 4 ของการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บทุกสาเหตุ ในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ที่เฝ้าระวัง โดยมีจำนวนตั้งแต่ 6 - 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 - 8 ของการเสียชีวิตจากบาดเจ็บทุกสาเหตุในแต่ละโรงพยาบาล ยกเว้นโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ที่การเสียชีวิตจากการถูกทำร้ายมีมากเป็นลำดับ 2 และมีจำนวนสูงถึง 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนเสียชีวิตจากการบาดเจ็บทุกสาเหตุในโรงพยาบาลนี้

ผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้าย เป็น เพศชายมากกว่าหญิง อัตราส่วน หญิง : ชาย ประมาณ 1 : 3 - 13 โรงพยาบาลยะลา และโรงพยาบาล ราชวิถี ไม่มีผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายที่เป็นเพศหญิงเลย กลุ่มอายุของผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายที่พบบ่อยนั้น แตกต่างกันไปไม่พบลักษณะร่วมกันที่ชัดเจน พบเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี เสียชีวิตจากการถูกทำร้าย 3 ราย จากข้อมูลของโรงพยาบาลราชบุรี 2 ราย โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 13 และร้อยละ 4 ของผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายทั้งหมดในแต่ละโรงพยาบาล

วิธีการทำร้ายที่พบบ่อยในผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้าย ที่มารับการรักษาในเกือบทุกโรงพยาบาล คือ การยิงด้วยอาวุธปืน คิดเป็นร้อยละ 48 - 63 ยกเว้น โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา และโรงพยาบาลลำปาง พบการใช้กำลัง ร้อยละ 27 - 36 สำหรับในเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี พบการเสียชีวิตจากถูกยิงด้วยอาวุธปืน 2 รายโดยเป็นเด็กอายุ 4 และ 6 ปี จากข้อมูลของโรงพยาบาลราชบุรีเสียชีวิตจากการถ่วงน้ำทำให้จมน้ำ กัดน้ำ 1 ราย ในเด็กอายุ 1 เดือน จากข้อมูลโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ อาชีพที่พบมากที่สุดของผู้เสียชีวิตถูกทำร้ายจากข้อมูลของทุกโรงพยาบาล คือ ผู้ใช้แรงงานร้อยละ 21 - 38 ยกเว้น โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลราชวิถี พบในอาชีพอื่น

สถานที่เกิดเหตุการถูกทำร้ายจนทำให้เสียชีวิต พบบ่อยที่สุด คือ บ้านและบริเวณบ้านเช่นเดียวกับในผู้บาดเจ็บ ช่วงเวลาที่เกิดการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต พบบ่อยในเวลาตั้งแต่ 01.00 - 03.00 น. (รายละเอียดตามตารางรายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย พ.ศ. 2539)

2.รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในประเทศไทยพ.ศ.2540(Injury Surveillance Report on Assaults,Thailand 1997)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย

จากรายงานเฝ้าระวังการบาดเจ็บในระดับจังหวัด ของ 10 โรงพยาบาล ใน พ.ศ. 2540 มีผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย จำนวน 11,367 ราย (เสียชีวิต 334 ราย) การบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย มีจำนวนตั้งแต่ 643 ถึง 1,904 ราย คิดเป็นร้อยละ 4 - 19.5 ของผู้บาดเจ็บจากทุกสาเหตุในแต่ละ โรงพยาบาลโดยมีจำนวนมากเป็นลำดับ 3 และ 4 ของโรงพยาบาลส่วนใหญ่ สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย พบสูงสุดในโรงพยาบาลราชวิถีซึ่งไม่รับรักษาผู้บาดเจ็บที่เป็นเด็ก ร้อยละ 19.5 รองลงมาคือ โรงพยาบาลหาคใหญ่ ร้อยละ 15.5 และต่ำสุดในโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ร้อยละ 4

ผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายเป็นเพศชายมากกว่าหญิง อัตราส่วน หญิง : ชาย ประมาณ 1 : 3 - 4 กลุ่มอายุ 20 - 24 ปี พบมากที่สุดใน โรงพยาบาลส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 19 - 22.6 ของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในแต่ละ โรงพยาบาล ยกเว้นโรงพยาบาลราชบุรี และโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช พบในกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.1 - 21.6 สำหรับโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ และโรงพยาบาลราชวิถี พบในกลุ่มอายุ 25 - 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.4 - 25.7 สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ที่ถูกทำร้ายพบสัดส่วนสูงสุดในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ร้อยละ 3.7 ของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายทุกกลุ่มอายุ รองลงมาคือ โรงพยาบาลราชบุรี และโรงพยาบาลเชียงใหม่ประจักษ์ พบใกล้เคียงกัน คือ ประมาณร้อยละ 2 อาชีพที่พบมากที่สุดในผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในเกือบทุกโรงพยาบาล คือ ผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 30.9 - 62.6 ยกเว้นโรงพยาบาลราชวิถีซึ่งมีปัญหาลาในระบวรายน พบในอาชีพนอกเหนือจากที่กำหนด ร้อยละ 57.6

วิธีการทำร้ายแตกต่างกันไปในข้อมูลแต่ละโรงพยาบาล พบการทำร้ายโดยวัตถุไม่มีคมมากที่สุดเกือบทุกโรงพยาบาล ร้อยละ 24.6 - 65.4 ยกเว้นโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ทำร้ายโดยใช้กำลัง ร้อยละ 25.2 โรงพยาบาลเชียงใหม่ประจักษ์ และโรงพยาบาลราชวิถีเป็นการถูกทำร้ายโดยไม่ระงับวิธี ร้อยละ 30 และ 80.4

บ้านและบริเวณบ้าน เป็นสถานที่ที่เกิดการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายบ่อยที่สุด พบร้อยละ 36.5 - 92.2 ของผู้บาดเจ็บจากสาเหตุนี้ในแต่ละ โรงพยาบาล ยกเว้นโรงพยาบาลราชวิถีพบบริเวณสถานที่ขายสินค้าและบริการร้อยละ 30.6 และโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาซึ่งมีปัญหาระบบเก็บข้อมูลทำให้ไม่ทราบสถานที่เกิดเหตุมากที่สุด ช่วงเวลาที่เกิดการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายบ่อยที่สุดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลา ตั้งแต่ 20.00 - 01.00 น.

การเสียชีวิตจากการถูกทำร้าย

การเสียชีวิตจากการถูกทำร้ายมีมากเป็นลำดับ 2 - 4 ของการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บทุกสาเหตุในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ที่เฝ้าระวัง มีจำนวนตั้งแต่ 4 - 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.2 - 13 ของการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บทุกสาเหตุในแต่ละโรงพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราชพบการเสียชีวิตจากการถูกทำร้ายมากที่สุด ทั้งจำนวนและสัดส่วนและมากเป็นลำดับ 2 โดยมีจำนวนเสียชีวิตถึง 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 13 ของจำนวนการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บทุกสาเหตุ รองลงมาคือ โรงพยาบาลหาคใหญ่ จำนวน 65 ราย ร้อยละ 12.5

ผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายเป็นชายมากกว่าหญิง อัตราส่วน หญิง : ชาย 1 : 3 - 30 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ คือ กลุ่มอายุ 25 - 29 ปี ร้อยละ 20 - 50 ของผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล ยกเว้นโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช พบมากสุดในกลุ่มอายุที่น้อยกว่า คือ อายุ 20 - 24 ปี ร้อยละ 22.5 สำหรับโรงพยาบาลยะลา และโรงพยาบาลพระปกเกล้า (จังหวัดจันทบุรี) พบในกลุ่มอายุที่มากกว่า คือ อายุ 30 - 34 ปี และ 35 - 39 ปี ร้อยละ 35.5 และ 26.7

วิธีการทำร้ายที่พบบ่อยในผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายที่มารับการรักษาในโรงพยาบาล คือ การยิงด้วยอาวุธปืนต่างๆ ร้อยละ 42.1 - 77.5 รองลงมาเป็นการถูกทำร้ายโดยใช้วัตถุมีคม ร้อยละ 14.1 - 28.9 จากรายงานพบเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี เสียชีวิต 1 ราย ในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา จากถูกทำร้ายด้วยอาวุธปืน อาชีพแรงงานพบสูงสุดในผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายเกือบทุกโรงพยาบาล ร้อยละ 16 - 57.9 ยกเว้น โรงพยาบาลยะลาเป็นอาชีพ ทำสวน ทำนา ทำไร่

บ้านและบริเวณบ้าน เป็นสถานที่ถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิตเป็นสัดส่วนสูงสุดในข้อมูลเกือบทุกโรงพยาบาล ร้อยละ 26.7 - 62.5 ยกเว้น โรงพยาบาลชะลาพบบริเวณถนนหรือทางหลวง ร้อยละ 50 สำหรับโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาเนื่องจากการปรับเปลี่ยนข้อมูล จึงทำให้ไม่ทราบสถานที่เกิดเหตุ สำหรับเวลาที่เกิดเหตุการณ์ถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลาดังแต่ 20.00 - 01.00 น. เช่นเดียวกับการบาดเจ็บ

แนวโน้มและการกระจายของปัญหา

เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลพ.ศ. 2539 พบว่า ลำดับที่ของรายงานการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย พ.ศ. 2540 ในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ สูงขึ้นกว่า พ.ศ. 2539 ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 4 - 5 เป็นส่วนใหญ่ สัดส่วนและจำนวนผู้บาดเจ็บก็สูงขึ้นในเกือบทุกโรงพยาบาลเช่นกัน ยกเว้น โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลราชวิถี มีรายงานจำนวนผู้บาดเจ็บต่ำกว่าใน พ.ศ. 2539 แต่สัดส่วนการบาดเจ็บสาเหตุนี้ในโรงพยาบาลราชวิถี ยังคงสูงกว่า พ.ศ. 2539 กลุ่มอายุที่บาดเจ็บพบในกลุ่มอายุที่มากกว่าใน พ.ศ.2539 สำหรับการบาดเจ็บในเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปียังคงพบมากในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช และโรงพยาบาลราชบุรีเช่นเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราชมีสัดส่วนสูงขึ้น อาชีพที่พบบ่อยยังคงเป็นผู้ใช้แรงงาน สำหรับวิธีการทำร้ายร่างกายเปลี่ยนจากการใช้กำลังและอวัยวะของร่างกาย มาเป็นการทำร้ายโดยใช้วัตถุไม่มีคม ส่วนการทำร้ายจนถึงแก่ชีวิตยังคงใช้การยิงด้วยอาวุธปืนเช่นเดิม และพบในเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปีด้วย (รายละเอียดตามตารางรายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย พ.ศ. 2540)

3.รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในประเทศไทยพ.ศ.2541(Injury Surveillance Report on Assaults,Thailand 1998)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย

ผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในฐานข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บในระดับจังหวัด ของกองระบาดวิทยา พ.ศ. 2541 วิเคราะห์จากรายงานของ 14 โรงพยาบาลที่เฝ้าระวังการบาดเจ็บฯ (ไม่รวมโรงพยาบาลราชวิถี เนื่องจากไม่รับผู้บาดเจ็บที่เป็นเด็ก และมีปัญหาเรื่องความครบถ้วนของข้อมูล) มีผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย รวม 13,279 ราย (ในจำนวนนี้ เสียชีวิต 420 ราย) ผู้บาดเจ็บจากสาเหตุนี้มีจำนวนตั้งแต่ 803 ถึง 1,895 ราย คิดเป็น ร้อยละ 5 - 14 ของผู้บาดเจ็บจากทุกสาเหตุในแต่ละโรงพยาบาล ผู้บาดเจ็บจากสาเหตุนี้มีมากเป็นลำดับ 3 - 5 โดยพบลำดับ 3 ใน 2 โรงพยาบาล คือ โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ซึ่งอยู่ชานเมืองกรุงเทพมหานคร และโรงพยาบาลหาดใหญ่ (จังหวัดสงขลา) สำหรับสัดส่วนผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล พบสูงสุดในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ร้อยละ 14 ของผู้บาดเจ็บทั้งหมดที่มารับการรักษา รองลงมาคือ โรงพยาบาล หาดใหญ่ ร้อยละ 11 และโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์) ร้อยละ 10 สัดส่วนต่ำสุดพบในโรงพยาบาลลำปาง ร้อยละ 5

ลักษณะทางระบาดวิทยาของการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย จากรายงานของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ พบว่า ผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อัตราส่วนหญิง : ชาย ประมาณ 1 : 2 - 5 ส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นและวัยทำงาน กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดในแต่ละโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ คือ 15 - 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 39 - 60 พบเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในข้อมูลของทุกโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ จำนวนที่รายงานมีตั้งแต่ 3 - 34 รายในแต่ละโรงพยาบาล สัดส่วนผู้บาดเจ็บกลุ่มอายุนี้นี้เมื่อเทียบกับทุกกลุ่มอายุในแต่ละโรงพยาบาล พบสูงสุดใน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ร้อยละ 3

อาชีพผู้ใช้แรงงานบาดเจ็บสูงสุดในทุกโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ร้อยละ 25 - 59 ของผู้ถูกทำร้ายทุกอาชีพในข้อมูลแต่ละโรงพยาบาล รองลงมาเป็น นักเรียน นักศึกษา พบประมาณ 2 ใน 3 ของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ และการทำนา ทำสวน ทำไร่ พบเป็นอาชีพรองลงมาใน โรงพยาบาลที่เหลือ ยกเว้นโรงพยาบาลพระปกเกล้า (จังหวัดจันทบุรี) พบเป็นอาชีพค้าขาย

วิธีการทำร้ายผู้บาดเจ็บ พบว่า ในกว่าครึ่งของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ เป็นการทำร้ายโดยวัตถุไม่มีคมมากที่สุด ร้อยละ 26 - 49 สำหรับ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา เป็นการทำร้ายด้วยกำลัง ร้อยละ 46 โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ และโรงพยาบาลชะลา เป็นการทำร้ายด้วยวัตถุมีคม ร้อยละ 23 - 35 ส่วนโรงพยาบาลที่เหลือมีปัญหาในการเก็บข้อมูล ทำให้วิธีการทำร้ายที่พบมากที่สุดไม่ได้ระบุ ส่วนวิธีการทำร้ายที่ระบุไว้มากที่สุดก็ไม่แตกต่างจากวิธีที่กล่าวมาแล้ว สำหรับการทำร้ายทางเพศ พบสัดส่วนในแต่ละโรงพยาบาล ตั้งแต่ร้อยละ 1 จนถึงร้อยละ 6 โดยพบสูงสุดในรายงานของโรงพยาบาลหาดใหญ่ รองลงมาคือ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ร้อยละ 4.2 และโรงพยาบาลลำปาง ร้อยละ 3.5

สำหรับวิธีการทำร้ายเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ในข้อมูลแต่ละโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ พบการทำร้ายโดยใช้กำลังมากที่สุดในครั้งหนึ่งของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ที่เหลืออีก 6 โรงพยาบาลเป็นการทำร้ายโดยวัตถุไม่มีคม อีก 1 โรงพยาบาล คือ โรงพยาบาลเชียงราชประชานุเคราะห์ เป็นทำร้ายทางเพศที่น่าสังเกตคือ การทำร้ายทางเพศในเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี มีการรายงานจากเกือบทุกโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ยกเว้นโรงพยาบาลขอนแก่น, โรงพยาบาลระยอง, โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี และโรงพยาบาลเลิดสิน สำหรับเด็กถูกทำร้ายที่อายุต่ำกว่า 1 ปี พบรายงานจาก 4 โรงพยาบาลเครือข่ายฯ คือ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช อายุ 6 เดือน ถูกกระทำทารุณ (abuse) โดยจับขังใส่กระเป๋าทิ้งไว้ข้ามคืน รายงานจากโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ อายุ 4 เดือน จากโรงพยาบาลพระปกเกล้า (จังหวัดจันทบุรี) อายุ 11 เดือน ถูกทำร้ายโดยใช้กำลัง และจาก โรงพยาบาลหาดใหญ่ อายุ 7 เดือน ถูกทำร้ายโดยวัตถุไม่มีคม

สำหรับสถานภาพการแพทย์เครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ในผู้บาดเจ็บ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการถูกทำร้าย พบสัดส่วนการใช้แอลกอฮอล์สูง ในผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย ในรายงานของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ทางภาคตะวันออก, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ โดยพบสูงสุดใน โรงพยาบาลพระปกเกล้า (จังหวัดจันทบุรี) ร้อยละ 60 รองลงมาเป็น โรงพยาบาลระยอง ร้อยละ 59 และโรงพยาบาลขอนแก่น ร้อยละ 58 ต่ำสุดพบในโรงพยาบาลราชบุรี ร้อยละ 4 ผู้บาดเจ็บจากการทำร้ายที่ใช้แอลกอฮอล์ในโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ส่วนใหญ่พบได้ตั้งแต่กลุ่มอายุ 10 - 44 ปี โดยพบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 15 - 44 ปี พบร้อยละ 83 - 95 ของผู้ถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล

บ้านและบริเวณบ้าน เป็นสถานที่ที่เกิดการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายสูงสุด ร้อยละ 37 - 78 รองลงมาเป็นสถานที่ขายสินค้าและบริการและถนนหรือทางหลวง ช่วงเวลาที่เกิดการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายบ่อยที่สุด อยู่ในช่วงเวลาตั้งแต่ 20.00 - 01.00 น.

การเสียชีวิตจากการถูกทำร้าย

จากรายงานของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ใน พ.ศ. 2541 มีจำนวนเสียชีวิตจากการถูกทำร้าย รวม 420 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 3.2 จำนวนผู้เสียชีวิตที่รายงานจากแต่ละโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ มีตั้งแต่ 4 - 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 4 - 17 และมากเป็นลำดับ 2 - 4 ของผู้เสียชีวิตจากบาดเจ็บทุกสาเหตุในแต่ละโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ โรงพยาบาลที่พบการเสียชีวิตจากสาเหตุนี้มากเป็นลำดับ 2 คือ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช, โรงพยาบาลยะลา, โรงพยาบาลหาดใหญ่, โรงพยาบาลเชียงราชประชานุเคราะห์, โรงพยาบาลอุดรธานี และโรงพยาบาลระยอง

ผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้าย เป็นชายมากกว่าหญิง อัตราส่วน หญิง ต่อ ชาย ประมาณ 1: 2 - 14 สำหรับโรงพยาบาลเลิดสินไม่มีผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายที่เป็นเพศหญิง กลุ่มอายุที่พบมากจะแตกต่างกันไปในแต่ละโรงพยาบาล อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่พบในอายุที่สูงกว่ากลุ่มผู้บาดเจ็บ

อาชีพที่พบมากที่สุดในผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายเกือบทุกโรงพยาบาล คือ ผู้ใช้แรงงาน ยกเว้น โรงพยาบาลขอนแก่น เป็นอาชีพทำนาทำสวน ทำไร่ และโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี เป็นพนักงานบริษัท

วิธีการทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต ที่พบบ่อยในโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ส่วนใหญ่ คือ การยิงด้วยอาวุธปืน ร้อยละ 24 - 79 ยกเว้นโรงพยาบาลระยอง, โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี, โรงพยาบาลเลิดสิน เป็นการทำร้ายโดยวัตถุมีคม

สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปีที่ถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต พบเด็กอายุ 3 ปี ในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช 1 ราย และอายุ 5 ปี ใน โรงพยาบาลหาดใหญ่ 1 ราย ตายจากการถูกทำร้ายด้วยวัตถุมีคม

บ้านและบริเวณบ้าน เป็นสถานที่ที่ถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต เป็นสัดส่วนสูงสุด คิดเป็น ร้อยละ 28 - 75 ของผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล ยกเว้น โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี เป็นถนนหรือทางหลวง เวลาที่เกิดเหตุบาดเจ็บถูกทำร้ายจนเสียชีวิตส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงเวลาตั้งแต่ 17.00 - 07.00 น.

สรุปสถานการณ์และแนวโน้มของปัญหา

จากข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บในระดับจังหวัด พ.ศ. 2541 เปรียบเทียบกับโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังการบาดเจ็บฯ ใน พ.ศ. 2540 พบว่า แนวโน้มของจำนวนการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนลำดับที่ของการบาดเจ็บสาเหตุนี้ในโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ใกล้เคียงกับปี พ.ศ. 2540 โรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ในภาคเหนือของประเทศ คือ โรงพยาบาลลำปาง, โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์, โรงพยาบาลเชียงราชประชานุเคราะห์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นกว่า พ.ศ. 2540 ทั้งจำนวนและสัดส่วนผู้บาดเจ็บ สำหรับ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

นครราชสีมา, โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช, โรงพยาบาลหาดใหญ่ และโรงพยาบาลพระปกเกล้า(จังหวัดจันทบุรี) มีจำนวนและสัดส่วน ผู้บาดเจ็บที่ลดลงกว่า พ.ศ. 2540 ความรุนแรงของปัญหานี้ในภาคใต้ มีค่อนข้างชัดเจนกว่าภาคอื่น โดยเฉพาะปัญหาเด็กถูกทำร้าย

กลุ่มอายุที่บาดเจ็บจากสาเหตุนี้ พบในอายุที่สูงขึ้นกว่าในพ.ศ. 2540 บ้างเล็กน้อย สำหรับการบาดเจ็บในเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ในโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ที่มีข้อมูลเปรียบเทียบกันได้ พบว่า พ.ศ. 2541 น้อยกว่า พ.ศ. 2540 แต่ถ้าหากแยกพิจารณาเป็นรายโรงพยาบาล พบว่า โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์, โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และโรงพยาบาลหาดใหญ่ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2540

อาชีพผู้ใช้แรงงานยังคงพบมากที่สุดเช่นเดิม พบแนวโน้มเพิ่มขึ้นในนักเรียน นักศึกษา วิธีทำร้ายที่พบบ่อยที่สุดยังคงเหมือนเดิม คือ ทำร้ายโดยวัตถุไม่มีคมในผู้บาดเจ็บและอาวุธปืนในเสียชีวิต จุดเกิดเหตุที่เป็นสถานที่ขายสินค้าและบริการและถนนหรือทางหลวง มีแนวโน้มที่จะพบผู้บาดเจ็บเพิ่มขึ้น (รายละเอียดตามตารางรายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากถูกทำร้าย พ.ศ. 2541)

4.รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในประเทศไทยพ.ศ.2542(Injury Surveillance Report on Assaults,Thailand 1999)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย

ผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในฐานะข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัดของกองระบาดวิทยา พ.ศ. 2542 จากรายงานของ 19 โรงพยาบาลเครือข่ายที่เฝ้าระวังการบาดเจ็บฯ (ไม่รวมโรงพยาบาลราชวิถี เนื่องจากไม่รับผู้บาดเจ็บที่เป็นเด็กและมีปัญหาเรื่องความครบถ้วนของข้อมูล) มีผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย รวม 21,377 ราย (ในจำนวนนี้ เสียชีวิต 600 ราย) ผู้บาดเจ็บจากสาเหตุนี้ มีมากเป็นลำดับ 3 – 5 โดยพบลำดับ 3 ในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ซึ่งอยู่ชานเมืองกรุงเทพมหานคร ผู้บาดเจ็บจากสาเหตุนี้มีจำนวนตั้งแต่ 223 ราย ถึง 2,169 ราย คิดเป็นร้อยละ 3 – 14 ของผู้บาดเจ็บจากทุกสาเหตุในแต่ละโรงพยาบาล ยกเว้น โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (จังหวัดปราจีนบุรี) อยู่ในลำดับที่ 6 สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล พบสูงสุดในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ร้อยละ 14 ของผู้บาดเจ็บทุกสาเหตุที่มารับการรักษา รองลงมาคือ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ (จังหวัดนครสวรรค์) ร้อยละ 10 สัดส่วนต่ำสุดพบในโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (จังหวัดปราจีนบุรี) ร้อยละ 3

ลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย พบว่าผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายเป็นเพศชายมากกว่าหญิง อัตราส่วนหญิง : ชาย ประมาณ 1 : 2 – 5 พบได้ทุกกลุ่มอายุ และที่พบมากที่สุดในแต่ละโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ คือ กลุ่มอายุ 15 – 39 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน คิดเป็นร้อยละ 16 – 65 ของผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายทั้งหมด พบเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปีบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในรายงานของทุกโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ โดยมีจำนวนตั้งแต่ 1 – 34 คน โรงพยาบาลที่พบจำนวนรายงานสูงสุดและเท่ากัน คือ โรงพยาบาลขอนแก่น และโรงพยาบาลหาดใหญ่(34ราย) สำหรับสัดส่วนผู้บาดเจ็บกลุ่มอายุนี้ เมื่อเทียบกับทุกกลุ่มอายุในแต่ละโรงพยาบาล พบสูงสุดในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ร้อยละ 3 รองลงมาคือ โรงพยาบาลขอนแก่น ร้อยละ 2.5 และโรงพยาบาลหาดใหญ่ ร้อยละ 2.3

อาชีพที่พบบาดเจ็บสูงสุดในเกือบทุกโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ คือ ผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 7 – 63 ของผู้ถูกทำร้ายทุกอาชีพในข้อมูลแต่ละโรงพยาบาล ยกเว้นโรงพยาบาลยะลา เป็นอาชีพนักเรียน นักศึกษา และโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี เป็นอาชีพพนักงานบริษัท รองลงมา เป็น นักเรียน นักศึกษา พบประมาณ 2 ใน 3 ของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ อาชีพการทํานา ทำสวน ทำไร่ พบเป็นอาชีพรองลงมาในโรงพยาบาลที่เหลือ ยกเว้น โรงพยาบาลพระปกเกล้า (จังหวัดจันทบุรี) พบเป็นอาชีพค้าขาย

วิธีการทำร้ายผู้บาดเจ็บทั้งหมดในโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ พบสัดส่วนสูงสุด ใกล้เคียงกันใน 3 วิธี คือ การใช้วัตถุไม่มีคม ร้อยละ 26 – 43 พบสูงสุดในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลพระปกเกล้า(จังหวัดจันทบุรี) โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลขอนแก่น โรงพยาบาลเลิดสิน และโรงพยาบาลพุทธชินราช(จังหวัดพิษณุโลก) การใช้วัตถุมีคม ร้อยละ 20 – 35 พบสูงสุดใน โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลอุดรธานี โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี และโรงพยาบาลตรัง และการใช้กำลัง ร้อยละ 20 – 42 พบสูงสุดในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาลลำปาง โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และโรงพยาบาลชลบุรี

วิธีการทำร้ายเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี สัดส่วนสูงสุดในการทำร้าย มี 2 วิธี คือ การใช้วัตถุไม่มีคม และใช้กำลัง พบการทำร้ายโดยใช้วัตถุไม่มีคมสูงสุดในครั้งหนึ่งของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ คือ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลพระปกเกล้า(จังหวัดจันทบุรี) โรงพยาบาลขอนแก่น โรงพยาบาลอุดรธานี โรงพยาบาลพุทธชินราช (จังหวัดพิษณุโลก) โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี และโรงพยาบาลตรัง คิดเป็นร้อยละ 30 – 57 รองลงมา เป็นการทำร้ายโดยใช้กำลัง พบใน

โรงพยาบาลที่เหลืออีก 5 แห่ง คือ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี โรงพยาบาลเลิดสิน และโรงพยาบาลชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 27 - 43 สำหรับโรงพยาบาลหาดใหญ่ และโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ฯ (จังหวัดปราจีนบุรี) พบการทำร้ายโดยใช้วัตถุไม่มีคม และใช้กำลัง สูงสุดทั้ง 2 วิธี ร้อยละ 29 และ 33 โรงพยาบาลลำปางเป็นการทำร้ายทางเพศโดยใช้กำลัง สูงสุด ร้อยละ 43

เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ที่บาดเจ็บจากการถูกทำร้าย พบใน 8 โรงพยาบาล คือ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา อายุ 2 และ 4 เดือน และโรงพยาบาลอุดรธานี อายุ 8 เดือน ถูกทำร้ายโดยใช้กำลัง โรงพยาบาลราชบุรี อายุ 1 เดือน ถูกทำร้ายโดยการทำให้จมน้ำ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ อายุ 1 เดือน และโรงพยาบาลพระปกเกล้าฯ อายุ 7 เดือน ถูกทำร้ายโดยใช้วัตถุไม่มีคม โรงพยาบาลหาดใหญ่ อายุ 7 และ 9 เดือน ถูกทำร้ายโดยสารกำจัดสิ่งรบกวน เช่น แมลง หนู วัชพืช และไม่ระบุวิธี โรงพยาบาลเลิดสิน อายุ 8 เดือน ไม่ระบุวิธี และโรงพยาบาลชลบุรี อายุ 1 เดือน 2 ราย ถูกทำร้ายโดยใช้กำลัง และใช้วัตถุมีคม

สถานภาพการเสพยาเสพติดที่มีแอลกอฮอล์ในผู้บาดเจ็บ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการถูกทำร้าย พบสัดส่วนการเสพยาเสพติดสูงในผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในรายงานของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และกรุงเทพมหานคร โดยพบสูงสุดในโรงพยาบาลระยอง ร้อยละ 65 รองลงมาเป็น โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาลพระปกเกล้าฯ โรงพยาบาลลำปาง ร้อยละ 57 ต่ำสุดพบใน โรงพยาบาลราชบุรี ร้อยละ 28

ผู้บาดเจ็บจากการถูกทำร้ายที่เสพยาเสพติดในโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ พบได้ตั้งแต่กลุ่มอายุ 15 - 60 ปี โดยพบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 15 - 44 ปี ร้อยละ 83 - 95 ของผู้ถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล

บ้านและบริเวณบ้าน เป็นสถานที่ที่เกิดการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายสูงสุด ร้อยละ 33 - 53 รองลงมาเป็นที่ขายสินค้าและบริการและถนนหรือทางหลวง ช่วงเวลาที่เกิดการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายบ่อยที่สุด อยู่ในช่วงเวลาตั้งแต่ คือ 18.00 - 01.00 น.

การเสียชีวิตจากการถูกทำร้าย

จากรายงานของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ใน พ.ศ. 2542 มีจำนวนผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้าย รวม 600 ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ 3 จำนวนผู้เสียชีวิตที่รายงานจากแต่ละโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ มีตั้งแต่ 3 - 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 4 - 18 และมากเป็นลำดับ 2 - 4 ของผู้เสียชีวิตจากบาดเจ็บทุกสาเหตุในแต่ละโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ยกเว้น โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ฯ (จังหวัดปราจีนบุรี) อยู่ในลำดับที่ 6 โรงพยาบาลที่พบการเสียชีวิตจากสาเหตุนี้มากเป็นลำดับ 2 คือ โรงพยาบาลทางภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ โรงพยาบาลมหาราช นครศรีธรรมราช โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลตรัง โรงพยาบาลอุดรธานี และโรงพยาบาลชลบุรี

ผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายเป็นชายมากกว่าหญิง อัตราส่วน หญิง ต่อ ชาย ประมาณ 1 : 3 - 34 สำหรับโรงพยาบาลเลิดสิน เป็นหญิงมากกว่าชาย ประมาณ 2 : 1 โรงพยาบาลระยองไม่มีผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายที่เป็นเพศหญิง กลุ่มอายุที่พบมากแตกต่างกันไปในแต่ละโรงพยาบาล และพบในกลุ่มที่อายุสูงกว่ากลุ่มผู้บาดเจ็บ

อาชีพที่พบมากที่สุดในผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้าย ในครั้งหนึ่งของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ คือ ผู้ใช้แรงงานพบในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ โรงพยาบาลพระปกเกล้าฯ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ฯ โรงพยาบาลพุทธชินราชฯ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี และโรงพยาบาลตรัง คิดเป็นร้อยละ 15 - 58 สำหรับโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ โรงพยาบาลขอนแก่น โรงพยาบาลอุดรธานี พบมากเป็นอาชีพ ทำสวน ทำนา ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 23 - 47 โรงพยาบาลที่เหลือ คือ โรงพยาบาลเลิดสิน พบมากที่สุดในอาชีพพนักงานบริษัท โรงพยาบาลลำปาง พบมากที่สุดในอาชีพผู้ใช้แรงงาน และทำสวน ทำนา ทำไร่ โรงพยาบาลยะลา พบมากที่สุดในอาชีพทำสวน ทำนา ทำไร่ และนักเรียน นักศึกษา โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี พบมากในอาชีพ ผู้ใช้แรงงาน และค้าขาย

วิธีการทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต ที่พบบ่อยในโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ส่วนใหญ่ คือ การยิงด้วยอาวุธปืน ร้อยละ 21 - 78 ยกเว้นโรงพยาบาลระยอง, โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี , โรงพยาบาลเลิดสิน เป็นการทำร้ายโดยวัตถุมีคม

สำหรับงานเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปีที่ถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต พบใน โรงพยาบาลราชบุรี เด็กอายุ 1 เดือนเสียชีวิตจากการถูกทำร้ายโดยการทำให้จมน้ำตาย โรงพยาบาลหาดใหญ่ อายุ 4 ปี และโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี อายุ 6 ปี เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายด้วยการยิงด้วย

224 รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำเดือน ปีที่ ๓๒ : ฉบับที่ ๗ : กรกฎาคม ๒๕๔๔

อาวุธปืน โรงพยาบาลอุดรธานี อายุ 4 ปี เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายด้วยวัตถุไม่มีคม โรงพยาบาลชลบุรี อายุ 8 ปี เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายด้วยการใช้ไอน้ำ ไอร้อน และวัตถุร้อน

บ้านและบริเวณบ้าน เป็นสถานที่ถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต เป็นสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 28 – 67 ของผู้เสียชีวิตจากการถูกทำร้ายในแต่ละโรงพยาบาล ยกเว้น โรงพยาบาลยะลา เป็นถนนหรือทางหลวง

เวลาที่เกิดเหตุบาดเจ็บถูกทำร้ายจนเสียชีวิตส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงเวลาตั้งแต่ 16.00 – 07.00 น.

สรุปสถานการณ์และแนวโน้มของปัญหา

จากข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด พ.ศ. 2542 เปรียบเทียบกับโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังการบาดเจ็บฯใน พ.ศ. 2541 พบว่า แนวโน้มของจำนวนการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนจำนวนของการบาดเจ็บจากสาเหตุนี้ในโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ มีมากเป็นลำดับที่ใกล้เคียงกับ พ.ศ. 2541 แนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยทั้งจำนวนและสัดส่วนผู้บาดเจ็บพบเฉพาะโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ ในภาคเหนือ ความรุนแรงของปัญหานี้คล้ายกับ พ.ศ. 2541 คือ การบาดเจ็บจากสาเหตุนี้พบในทุกภาค ใช้วิธีการที่รุนแรง และพบปัญหาเด็กถูกทำร้ายเช่นเดียวกัน

กลุ่มอายุที่บาดเจ็บจากสาเหตุนี้ อยู่ในกลุ่มอายุเดียวกับ พ.ศ. 2541 คือ กลุ่มอายุ 15 – 39 ปี สำหรับการบาดเจ็บในเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ใน โรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯ และมีข้อมูลเปรียบเทียบกันได้ พบว่า รายงานจำนวนผู้บาดเจ็บ พ.ศ. 2542 เพิ่มมากกว่าพ.ศ. 2541 1 เท่า ถ้าหากแยกพิจารณาเป็นรายโรงพยาบาล พบว่า ประมาณ 2 ใน 3 ของโรงพยาบาลที่เฝ้าระวังฯมีจำนวนผู้บาดเจ็บเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2541

อาชีพผู้ใช้แรงงานยังคงพบมากที่สุดเช่นเดิม พบแนวโน้มเพิ่มขึ้นในนักเรียน นักศึกษา พนักงานบริษัท และค้าขาย วิธีทำร้ายที่พบบ่อยที่สุดรุนแรงกว่าเดิม คือ ทำร้ายโดยวัตถุมีคมในผู้บาดเจ็บ สำหรับผู้เสียชีวิตเป็นการทำร้ายด้วยอาวุธปืนเช่นเดิม จุดเกิดเหตุที่เกิดการบาดเจ็บยังคงเป็น บ้านและบริเวณบ้านเหมือนเดิม

ข้อเสนอเพื่อพิจารณาดำเนินการ

จากข้อมูลดังกล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการถูกทำร้ายยังคงเป็นปัญหาสำคัญและยังไม่ลดความรุนแรง ฝ่ายกฎหมายและฝ่ายปกครองควรเพิ่มความเข้มงวดกวดขัน ในเรื่องการซื้อหา ครอบครอง และการพกพาอาวุธปืนของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน นักเรียน นักศึกษา อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมไม่ให้เอื้ออำนวยต่อการใช้เมื่อบันดาลโทสะ รวมไปถึงการเก็บงำอาวุธปืนที่ถูกกฎหมายให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม ควรมีการจัดสายตรวจตามสถานบริการแหล่งบันเทิงต่าง ๆ ผู้บริหารและนักวิชาการในสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านสังคม พฤติกรรม จิตวิทยา อาชญวิทยา รวมทั้งการแพทย์และสาธารณสุข ควรเร่งสนับสนุนการศึกษาปัญหานี้ เพื่อทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำร้าย ทั้งในด้านผู้ทำร้าย ผู้ถูกทำร้าย มูลเหตุ นำ และสถานการณ์ที่จะเกิดเหตุ เพื่อนำผลมาใช่วางแผนป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป และควรมุ่งสนับสนุนการศึกษาวิจัยในพื้นที่ภาคใต้ก่อน เนื่องจากมีปัญหามากกว่าภาคอื่น.